

บทที่ 3

ผลการวิจัย

ในการเข้ากลุ่มแนะแนวอาชีพแบบกลุ่มย่อยของกลุ่มทดลอง ครั้งที่ 15 ระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน 2527 ถึง วันที่ 8 มีนาคม 2528 โดยใช้เวลาในชั้นเรียน คือ 15.10 - 16.00 น. ทั้งกล่าวแล้ว และใช้ห้องแนะแนวกลุ่มขนาด กว้าง x ยาว ประมาณ 5 x 6 เมตร พร้อมอุปกรณ์ในการบันทึกเสียงทุกครั้ง กิจกรรมในกลุ่มย่อย ผู้วิจัย ได้ดำเนินการซึ่งพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

ครั้งที่ 1 กิจกรรมเส้นลวดชีวิต กิจกรรมนี้สมาชิกเริ่มมองตนเองอย่างมีจุดมุ่งหมาย มองชีวิตจากอดีตถึงปัจจุบันว่า เป็นมาอย่างไร แล้วจะเป็นอย่างไรต่อไปในอนาคต สิ่งที่เกิดขึ้นในกลุ่ม สมาชิกแต่ละคน ได้เล่า เส้นลวดชีวิตของตนให้กลุ่มฟัง สมาชิกบางคนนำทาคอลอะเล่่า บางคนมีรอยยิ้มและมีเสียงหัวเราะขณะที่เล่า โดยที่สมาชิกได้บอกกับกลุ่มว่า ได้มองเห็นความฉับแปร และความเปลี่ยนแปลงของชีวิต บางครั้งก็ผิดหวัง บางครั้งก็สมหวัง มีบางสิ่งที่ทำให้ตนเองภาคภูมิใจ ทั้งสมาชิกคนหนึ่งบอกว่า "เมื่อถึงชั้น ป.6 ได้พบครูที่ช่วยกวดขัน อ้อ ทำให้ผลการเรียนมดดีขึ้น พอสอบปลายปี มดสอบได้ที่ 1 ซึ่งมดดีใจมาก และภูมิใจมากที่สุดในชีวิต" แต่ก็มีบางสิ่งที่ทำให้ตนเองเสียใจและไม่สบายใจ เช่น "การเรียนตอนนี้แยลง เข้ากับทางบ้านไม่ได้" สมาชิกได้ทราบข้อบกพร่องของตนเองซึ่งต้องแก้ไข" อ้อว่าการเรียนแยลงเพราะเล่นมาก ฉลาดการเล่นให้หน่อยลงการเรียนคงดีขึ้น" สมาชิกได้คิดถึงอนาคตของตนเอง และเริ่มวาดภาพชีวิตว่าในอนาคตอยากเป็นอะไร เช่น สมาชิกคนหนึ่งได้บอกกับกลุ่มว่า "จบ ม.3 อ้อ อยากเรียนต่อ 4 - 5 แต่คิดว่าคงไม่มีหวัง เพราะทางบ้านไม่อยากจะเรียนมากเกินไป อ้อก็คงต้องพาดิชย์ อยากเข้าเรียนพาดิชย์การพระนคร อนาคตคอนแรกอยากเป็นหมอ แต่ก็คิดว่าถ้าเรียนพาดิชย์คงต้องทำงานธนาคาร อนาคตอยากมีครอบครัวที่มีความสุข อยากมีคนดูแลเรา "สมาชิกบางคนพอใจกับชีวิตที่ผ่านมา แต่บางคนก็ยังไม่พอใจกับชีวิต สรุปการจิกกลุ่มครั้งที่ 1 ปรากฏว่า สมาชิกเริ่มมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน มีการเปิดเผยตนเอง และเริ่มมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางชีวิตของตนเอง

ครั้งที่ 2 กิจกรรมเส้นลวดชีวิต (ต่อ) สมาชิกได้เล่าเส้นลวดชีวิตของตนคือ สิ่งที่เกิดขึ้นในกลุ่มสมาชิกบางคน เล่าถึงความสำเร็จในชีวิตของตน ทั้งสมาชิกคนหนึ่ง

โคบอกว่า "เส้นลวดสูงชันจนสูงที่สุด เมื่อตัวเองเป็นตัวแทนนักเรียนไปประกวดนักเรียนตัวอย่างได้รับรางวัล อ้อ ตัวเองไม่คิดว่าจะได้..ตอนสอบเข้า มัธยม 1 ที่ อส. สอบเข้าไค้อันคัมที่ 1...อยู่ อส. ประกวดมารยาทไค้รางวัลที่ 2 ไค้เป็นเด็กคิ้อปสร" สมาชิกบางคนโคบอกถึงความท้อแท้ในชีวิต" ตอนเด็ก ๆ ไม่ไค้อยู่กับ พ่อแม่ อยู่กับอา ไม่ค้อยมีใครชอบ อารักหลานมากกว่าวล เวลาเมื่อเรื่องทะเลาะกันมดมัก โคนคักก่อน..อ้อ อาชอบว่ามดว่าเรียนหนังสือไม่เก่ง..มัธยม 3 จบอยากทำงานเลย หา งานเป็นครู อยากอยู่กับเด็ก ๆ อยากคุยกับเด็กที่มีปัญหา อยู่โรงเรียนสนุก แคกลับบ้านแล้วเหงา เหมือนอยู่คนเดียว "กลุ่มไค้แสดงความเห็นใจโดยที่สมาชิกบางคนยื่นมือไปจับ บางคนกอดเอวสมาชิกคนนั้น ผู้นำกลุ่มไค้ถามสมาชิกผู้นั้นว่า รู้สึกอย่างไรกับชีวิตตนเอง ซึ่งสมาชิกผู้นั้นตอบว่าไม่ค่อยมีใครสนใจคนและรู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า ผู้นำกลุ่มไค้ให้เพื่อนสมาชิกกล่าวถึงสมาชิกผู้นั้นว่ามีสิ่งคืออะไรในตัวบ้าง ซึ่งกลุ่มไค้ช่วยกันพูดถึงสมาชิกผู้นั้นในสิ่งที่คิ้อมีอยู่ในตัวเขา บรรยายกาศค้อยแจ่มใสขึ้น เมื่อสมาชิกทุกคนไค้เล่าเส้นลวดชีวิตจนครบแล้ว ผู้นำกลุ่มไค้ถามความรู้สึกของสมาชิกแต่ละคน ทุกคนเงิบอยู่ประมาณ 1 - 2 นาที สมาชิกบอกว่ารู้สึกสบายใจที่ไค้เล่า ไม่เคยเล่าให้ใครฟังมาก่อนเลย หลังจากนั้นมีการแสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งพอสรุปไค้ว่า ชีวิตของคนเราแตกต่างกัน ทำให้ไค้แง่คิดที่จะนำพาใช้กับตนเอง สมาชิกไค้มองเห็นความเปลี่ยนแปลงของชีวิต บางครั้งก็สุข บางครั้งก็ทุกข์ ซึ่งเป็นธรรมชาติของชีวิต คังนั้นคนเราควรมีหลักหรือมีจุดมุ่งหมายในชีวิตไม่ควรปล่อยชีวิตไปตามยถากรรม จากนั้นผู้นำกลุ่มและสมาชิกไค้ช่วยกันสรุปข้อคิดที่ไค้จากกิจกรรมนี้ว่า สมาชิกไค้เปิดเผยตนเองและเริ่มมองเห็นตนเองอย่างมีคุณค่าบ้าง จากนั้นไค้มีการแลกเปลี่ยนเส้นลวดชีวิตแก่กันและกันสรุปการจิกกลุ่มครั้งที่ 2 ปรากฏว่า สมาชิกเริ่มมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการยอมรับตนเองและเริ่มมองชีวิตของคนอย่างมีความหมายและมีทิศทาง

ครั้งที่ 3 กิจกรรมจิกกลุ่มคือการเป็นอะไร กิจกรรมนี้สมาชิกไค้ถึงความปรารถนาหรือความต้องการของคนในค่านอาชีพ ค่านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และการพัฒนาตนเอง สิ่งที่เกิดขึ้นในกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนไค้ถึงความปรารถนาหรือความต้องการในอาชีพไว้ประมาณ 5 - 6 อาชีพ ซึ่งเป็นการวางชีวิตไว้หลายแบบ ในค่านความสัมพันธ์กับผู้อื่น สมาชิกไค้บอกถึงปัญหาที่หาให้ตนเองเข้ากับผู้อื่นไม่ไค้ เช่น พ่อแม่ไม่เข้าใจ

ทำงานต่างอำนาจข้อมูลของตนเอง มีการซักถามผู้นำกลุ่มเมื่อสงสัยหรือไม่เข้าใจ ต่อจากนั้นผู้นำกลุ่มให้สมาชิกลองวาดภาพตนเองเป็นดอกไม้ เป็นการผ่อนคลายความเครียดและเห็นภาพรวมของตนเองก็ขึ้น กลีบของดอกไม้ใช้แทนลักษณะที่เกี่ยวกับความต้องการ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ค่านิยม จุดเด่นรวมทั้งเป้าหมายชีวิตของตนเอง สังเกตเห็นว่าสมาชิกบรรยายภาพดอกไม้ชีวิตของตนเองอย่างสวยงามและเขียนลักษณะต่าง ๆ ของตนเองอย่างครบถ้วน ต่อจากนั้นมีการ เปรียบเทียบภาพดอกไม้ระหว่างเพื่อนสมาชิกด้วยกัน มีการคอยเติมคำรูปภาพบางคนไม่สวยงามเท่าที่ควร ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแต่ละคนได้พูดถึงลักษณะส่วนตนในกลุ่มฟัง มีการแสดงความคิดเห็นและสะท้อนให้สมาชิกได้เห็นภาพตนเองอย่างเด่นชัด จึงสมาชิกคนหนึ่งได้บอกกับกลุ่มว่า "เป้าหมายชีวิตของยู ยูอยากทำงาน คำนับผู้ ประชาสัมพันธ์ ความสนใจ สนใจงานค้าค้าขาย จุดเด่นเป็นคนมีเหตุผล สนุกว่าเริง มองโลกในแง่ดี ชอบคบหาสมาคม และ เออ กล้าพูดในสิทธิของตน ค่านิยม มีค่านความมั่นคง สภาพแวดล้อมดี ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความถนัด เหตุผลเชิง ด้อยค่า จำนวน การใช้ภาษาไทยและเหตุผลเชิงนามธรรม เออ ความสามารถทางการเรียน วิชาภาษาไทย ไคเกรก 3.60 สังคม 3.80 ฅพิศศาสตร์ 4.00 วิทยาศาสตร์ 3.80 ภาษาอังกฤษ 3.30 และเกรกเฉลียวรวมไค เออ 3.70 ความต้องการอยากเป็น นักธุรกิจ ทำงานในธนาคาร นักบัญชี ประชาสัมพันธ์ และอยากกล้าในการตัดสินใจมาก กว่านี้" ในช่วงสุดท้ายของกิจกรรมสมาชิกได้ใช้เวลาในการทบทวนและดูภาพดอกไม้ชีวิตของตนเองอีกครั้ง สรุปการจัดกลุ่มครั้งนี้ปรากฏว่า สมาชิกรู้จักตนเองและเห็นภาพตนเองเด่นชัดมากขึ้น ทราบถึงข้อมูลส่วนตนที่เกี่ยวกับ ความต้องการ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยมและจุดเด่นของตนเอง สมาชิกทราบถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการเลือกอาชีพ

ครั้งที่ 5 กิจกรรมโลกกว้างทางการศึกษา กิจกรรมนี้สมาชิกได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับโลกกว้างทางการศึกษา เมื่อจบชั้นมัธยมปีที่ 3 ว่ามีแนวทางศึกษาต่อทางใคบ้าง สิ่งที่เกิดขึ้นในกลุ่มสมาชิกแต่ละคนศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยไม่พุดคุยกันเลย มีการซักถามผู้นำกลุ่มเมื่อไม่เข้าใจ ต่อจากนั้นได้นำมาอภิปรายกันในกลุ่มอย่างกว้างขวาง ซึ่งสรุปได้ว่าแนวทางการศึกษาต่อเมื่อจบชั้นมัธยม 3 มีอยู่ 5 สาย ได้แก่ สายสามัญ สายอาชีวศึกษา สายอาชีพอื่น ๆ สายวิขาทหาร และหลักสูตรฝึกอาชีพระยะสั้น ซึ่งใน

แต่ละสายได้มีการศึกษาและมีการให้ข้อมูลอย่างละเอียดจากผู้นำกลุ่ม ขณะที่ผู้นำกลุ่ม
 ใดให้ข้อมูลสมาชิกให้ความสนใจและซักถามปัญหากันอย่างมากมาย สมาชิกบางคนได้
 ยกตัวอย่าง อาชีพที่ตนอยากเป็น เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้บอกถึงว่าตนควรจะศึกษา
 ท่อในแนวทางใด ดังตัวอย่างเช่น "ตัวอยากเป็นเภสัชกร จะเรียนต่ออะไรดี"
 กลุ่มได้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า "ตัวควรจะเรียนต่อสายสามัญ แผนการเรียน
 วิทย์ - คณิต เมื่อจบแล้วต่อระดับอุดมศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ จบมาทำงานเป็น
 เภสัชกร" สมาชิกคนอื่นต่างก็ยกตัวอย่างของตนเอง เพื่อให้กลุ่มได้ช่วยกันแสดงความคิด
 เห็น และอภิปรายถึงแนวทางการศึกษาต่อของตนเองบ้าง ซึ่งผู้นำกลุ่มได้เป็นผู้ช่วย
 ในการให้ข้อมูลในรายละเอียดต่าง ๆ รวมทั้งวุฒิการศึกษา และอัตราเงินเดือนทั้งภาค
 รัฐบาลและเอกชน สรุปการจัดกลุ่มครั้งที่ 5 ปรากฏว่า สมาชิกทราบข้อมูลเกี่ยวกับ
 โลกกว้างทางการศึกษาเพิ่มขึ้น สมาชิกได้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้สมาชิก
 มีความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมในการเลือกอาชีพมากขึ้น

ครั้งที่ 6 กิจกรรมโลกกว้างทางการศึกษา (ต่อ) สมาชิกบอกถึงแนวทางการ
 การศึกษาต่อของตนให้กลุ่มฟังต่อ กลุ่มได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายได้ดียิ่งกว่าเดิม
 ต่อจากนั้นสมาชิกในกลุ่มได้ถามถึงสายวิชาชีพครูและสายวิชาชีพอื่น เช่น ผู้ช่วยพยาบาล
 ทันตภิบาล ผู้ช่วยเภสัชกร ซึ่งผู้นำกลุ่มได้ชี้แจงรายละเอียดจนเป็นที่พอใจ นอกจากนี้
 มีการถึงมหาวิทยาลัยรามคำแหง และสุโขทัยบรรณาธิการว่ามีระบบการเรียนการสอน
 อย่างไรต่างจากมหาวิทยาลัยใดอย่างไร ซึ่งผู้นำกลุ่มได้ตอบคำถามของกลุ่ม ซึ่งกลุ่ม
 ได้ช่วยกันอภิปรายและได้พูดถึงความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันว่า มีความทอง
 การผู้ที่จบการศึกษาในสาขาใด สังเกตเห็นว่าสมาชิกให้ความสนใจกันเป็นอย่างมาก ผู้นำ
 กลุ่มได้นำสถิติการมีงานทำและการว่างงานของกรมแรงงานมาอ่านให้สมาชิกฟัง
 ระหว่างปี พุทธศักราช 2525 - 2527 หลังจากนั้นสมาชิกได้ช่วยกันสรุปว่า กลุ่มมี
 แนวโน้มในการศึกษาต่อทางใดบ้าง ซึ่งพอสรุปได้ว่า สมาชิก 6 คนมีความตั้งใจที่จะ
 ศึกษาต่อในสายสามัญ (ม. 4 - 5 - 6) สมาชิก 5 คนมีความตั้งใจที่จะศึกษาต่อ
 สายอาชีวศึกษา และสมาชิก 1 คน ตั้งใจจะประกอบอาชีพ ดังเช่นสมาชิกคนหนึ่งบอก
 ว่า "ตัวอยากเรียนต่อทางด้านพัฒนกรรม อาจ, อาจจะเป็นสาขาเลขานุการ ซึ่ง
 วิ เออ คงต้องฝึกภาษาอังกฤษ" กิจกรรมในครั้งนี้ผู้นำกลุ่มจะต้องมีความรู้และแม่นยำ

ในโลกกว้างทางการศึกษาเป็นอย่างไร บรรยากาศทั่วไปค่อนข้างเป็นวิชาการ ช่วงสุดท้ายสมาชิกส่วนใหญ่บอกว่า หนักสมอง แต่ก็ได้ประโยชน์เป็นอย่างมาก สรุปการจัดกลุ่มครั้งที่ 6 ปรากฏว่า สมาชิกสามารถวิเคราะห์และบอกรายละเอียดในแนวทางการศึกษาที่ตนเองได้ สมาชิกมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในการเลือกแนวทางชีวิตของตนเอง

ครั้งที่ 7 กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ กิจกรรมนี้สมาชิกได้ทราบลักษณะอาชีพต่าง ๆ โดยทั่วไป และที่ตนสนใจ สิ่งที่เกิดขึ้นในกลุ่มสมาชิกได้ศึกษาข้อมูลทางอาชีพด้วยตนเองจากบัตรอาชีพอย่างละเอียดด้วยความตั้งใจ สังเกตจากการไม่พูดคุยกันเลย นอกจากซักถามผู้นำกลุ่มเมื่อสงสัย สมาชิกแต่ละคนได้เลือกอาชีพที่ตนสนใจไว้พร้อมกับรายละเอียดของลักษณะงานอาชีพนั้น ๆ ซึ่งสมาชิกใช้เวลาในการศึกษาข้อมูลประมาณ 30 นาที หลังจากนั้นสมาชิกแต่ละคนได้เล่าให้กลุ่มฟังถึงอาชีพที่ตนสนใจหรืออาจจะเลือกในอนาคต ซึ่งกลุ่มได้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าจะเป็นไปได้หรือไม่เพียงไร อาชีพที่เลือกแยกออกมาเป็นกลุ่ม (แบ่งตามกลุ่มอาชีพของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา) ดังตัวอย่างเช่น "เอ จะเลือกอาชีพ อือ นักกฎหมาย นายความ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักแนะแนว ผู้จัดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ครูธุรกร อาชีพที่ชอบมากที่สุดคือ นักกฎหมายและนายความคะ เพราะเอเป็นคนชอบความยุติธรรม มีเหตุผล (มีเสียงบอกว่า อู๋) และ อือ เป็นคนชอบอ่านหนังสือมาก ๆ วิชาที่ชอบและถนัด ก็ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย สังคม" กลุ่มได้แยกประเภทอาชีพของสมาชิกนี้เป็น 2 กลุ่มคือ งานด้านบริการสังคม ได้แก่ นายความ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักแนะแนว และงานด้านคำนวณ ได้แก่ ผู้จัดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ครูธุรกร ซึ่งควรจะเรียนต่อสายสามัญ แผนการเรียน คณิต - ภาษา ซึ่งกลุ่มอาชีพที่เข้เลือกมีความเป็นไปได้และสอดคล้องกับแผนการเรียน แต่สมาชิกบางคนยังมีความสับสนเลือกอาชีพไว้มากมาย ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มอาชีพได้หลายกลุ่ม ซึ่งมีความเป็นไปได้้น้อยมาก กลุ่มได้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นและได้ตั้งข้อสังเกตโดยให้สมาชิกผู้นั้นบันทึกไว้ สรุปการจัดกลุ่มครั้งที่ 7 ปรากฏว่า สมาชิกได้ทราบข้อมูลทางอาชีพที่เกี่ยวข้องกับลักษณะงานอาชีพประเภทต่าง ๆ มากขึ้น สามารถแบ่งกลุ่มอาชีพที่ตนเองสนใจที่จะเลือกในอนาคตได้ สมาชิกเริ่มมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพต่าง ๆ

ครั้งที่ 8 กิจกรรมโลกกว้างทางอาชีพ(ทอ) สมาชิกรายงานให้กลุ่มฟังถึงอาชีพที่ตนสนใจ ท่อจากครั้งที่แล้ว สมาชิกรู้จักการจัดกลุ่มอาชีพของตนมากขึ้น กลุ่มก็ช่วยกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง บรรยากาศในกลุ่มเป็นไปอย่างสนุกสนาน มีเสียงเฮฮาอยู่ตลอดเวลา สมาชิกบางคนก็บอกกับกลุ่มถึงอาชีพที่ตนอยากจะเป็น แต่มีอุปสรรคและมีปัญหาส่วนตัวที่ไม่สามารถศึกษาต่อในค่านนี้ได้ เช่น "มดอยากเป็นครู แต่คิดว่าคงไม่ได้เป็น เพราะคงไม่ได้เรียนต่อ " ซึ่งสมาชิกผู้นี้ยังไม่บอกกลุ่มถึงปัญหาของตนที่ทำให้เรียนต่อไม่ได้ กลุ่มก็พยายามซักถามแต่ก็ไม่ค่อยละเอียดอะไรมากนัก ผู้นี้ในกลุ่มก็บันทึกไว้ และคิดความในการเข้ากลุ่มครั้งต่อไป ต่อจากนั้นผู้นำกลุ่มและสมาชิกก็พูดกันถึงรายละเอียดในอาชีพทางอาชีพที่มีชื่อจากทิศทางเพศ ได้แก่ อาชีพ ทหาร ตำรวจ มีการซักถามถึงอาชีพทางอาชีพที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชายถึงแม้จะไม่จำกัดเพศ เช่น พยาบาล แอร์โฮสเตส ซึ่งกลุ่มได้มีการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วงสุดท้ายสมาชิกส่วนใหญ่ได้พอมองเห็นแนวทางอาชีพของตนในอนาคต สรุปการจัดกลุ่มครั้งที่ 8 ปรากฏว่า สมาชิกวิเคราะห์อาชีพที่ตนสนใจออกเป็นกลุ่มได้และสามารถนำมาสัมพันธ์กับข้อมูลส่วนตนโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ว่ามีมากน้อยเพียงใด สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการเลือกอาชีพ มีอิสระในการตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยตนเอง

ครั้งที่ 9 ทักษะการตัดสินใจ กิจกรรมในครั้งนี้สมาชิกได้รู้จักยุทธวิธีในการตัดสินใจ สิ่งที่เกิดขึ้นในกลุ่มสมาชิกได้เล่าถึงการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน เช่น การตัดสินใจซื้อของ การตัดสินใจเลือกคูครอง สมาชิกบอกว่าสิ่งแรกที่จะต้องทราบคือข้อมูลและรายละเอียดจากสิ่งนั้นให้มากที่สุด กิจกรรมนี้เป็นการเล่นเกมส์ที่เรียกว่า เกมส์การตัดสินใจ เป็นเกมส์ที่อาศัยการตัดสินใจของแต่ละบุคคลในการเลือกของ ซึ่งผลสุดท้ายของการเล่นจะมีผู้แพ้และผู้ชนะ บรรยากาศในกลุ่มมีเสียงเฮฮาอยู่ตลอดเวลา หลังจากจบเกมส์แล้ว ปรากฏผลมีผู้ชนะ 7 คน แพ้ 5 คน มีการสัมภาษณ์ผู้ชนะและผู้แพ้ถึงการตัดสินใจของเขา ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ผู้ชนะบอกถึงวิธีการตัดสินใจว่าเลือกเพราะเห็นว่าดี เพราะชอบ เห็นทางเป็นไปได้ คู่ข้อมูลที่สัมพันธ์กันและการเสี่ยง สำหรับผู้แพ้ออกว่าเลือกเพราะคู่ความสัมพันธ์กัน

เห็นว่าก็ เพราะชอบ เลือกเพราะไม่แน่ใจและเสี่ยง ซึ่งกลุ่มได้ช่วยกันสรุปจากข้อมูลของสมาชิกถึงลักษณะการตัดสินใจของคนได้ดังนี้ 1) เลือกเพราะมีความแน่นอนและมั่นใจในตัวเลือก 2) เลือกเพราะเสี่ยง 3) เลือกเพราะไม่แน่ใจ ไม่ทราบว่าเลือกอะไร และ 4) เลือกเพราะเสี่ยงรวมกับความไม่แน่ใจ ผู้นำกลุ่มได้สรุปในช่วงสุดท้าย ถึงยุทธวิธีในการตัดสินใจจากลักษณะการตัดสินใจที่สมาชิกร่วมกันอภิปรายถึงกลาว่ามาแล้วคือ

1. เลือกตามหัวใจปรารถนา
2. เลือกเพราะเห็นผลสำเร็จหรือความเป็นไปได้มากที่สุด
3. หลีกเลี่ยงการสูญเสียให้น้อยที่สุด
4. เลือกตามหัวใจปรารถนาและเห็นผลสำเร็จมากที่สุด

ต่อจากนั้นผู้นำกลุ่มให้สมาชิกเลือกว่า วิธีการตัดสินใจข้อใดดีที่สุด ครั้งแรกสมาชิกบางคนบอกว่า ข้อ 2 ซึ่งกลุ่มได้อภิปรายกันว่าเลือกเพราะเห็นผลสำเร็จมากที่สุด แต่ไม่ชอบในตัวเลือกนั้นจะมีประโยชน์อะไร เช่น การเลือกเรียนอาชีพครู คิดว่าตนเองสามารถสอบเข้าเรียนได้ แต่ไม่ชอบวิชาชีพนี้เลย ถ้าเลือกเรียนไปก็จะเป็นไม่มีความสุขและไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นกลุ่มจึงสรุปว่าวิธีที่ดีที่สุดคือ ข้อ 4 เลือกตามหัวใจปรารถนา หรือตามที่ชอบและเห็นทางเป็นไปได้หรือเห็นผลสำเร็จมากที่สุด สรุปการจ๊ักกลุ่มครั้งที่ 9 ปรากฏว่า สมาชิกทราบถึงหลักในการตัดสินใจที่ดีที่สุดเพื่อนำมาใช้กับตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคต โดยคำนึงถึงความพอใจของคนและความเป็นไปได้ให้มากที่สุด

ครั้งที่ 10 กิจกรรมการวางอาชีพของฉันทิ กิจกรรมนี้สมาชิกได้ทดลองเลือกอาชีพด้วยตนเอง สิ่งที่เกิดขึ้นในกลุ่มสมาชิกแต่ละคน ได้เลือกอาชีพที่ตนเองชอบและสนใจลงไปในการวางอาชีพของตน โดยใช้เวลาประมาณ 20 นาที ต่อจากนั้นสมาชิกได้เล่าให้กลุ่มฟังถึงอาชีพที่ตนเลือกไว้พร้อมกับให้เหตุผลว่า สัมพันธ์กับคุณสมบัติส่วนตัวมีอย่างไรเหมาะสมกับตนเองไหม มีสิ่งใดที่ต้องแก้ไข เช่น สมาชิกคนหนึ่งได้เล่าถึงการวางอาชีพของตนว่า "อาชีพที่อยากเป็น คือ นักบัญชี คุณสมบัติต้องเป็นคนละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ชอบตัวเลข หน้าที่ ครวญบัญชี ครวญสอบสัญญา นำหลักบัญชีมาใช้ในการทำงาน คุณสมบัติส่วนตัวของตนเอง อือ ชอบตัวเลข ซื่อสัตย์ แต่ไม่ละเอียดรอบคอบ" กลุ่มได้

ให้ขอเสนอแนะว่า ถ้าจะเป็นนักบัญชีควรมีความละเอียดรอบคอบเป็นอย่างมาก รวมทั้งมีความเป็นระเบียบ ซึ่งสมาชิกต่างก็รับฟังกลุ่มเป็นอย่างดี มีการโต้แย้งกันบ้าง แต่ในที่สุดก็ยอมรับในเหตุผล ซึ่งผู้นำกลุ่มก็เป็นผู้เพิ่มเติมในรายละเอียดของอาชีพต่าง ๆ สรุปการจัดกลุ่มครั้งที่ 10 ปรากฏว่าสมาชิกได้ทดลองนำข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลทางอาชีพมาพิจารณาพร้อมกัน โดยวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้โดยที่สมาชิกตัดสินใจด้วยตนเอง

ครั้งที่ 11 กิจกรรมการวางอาชีพของฉันทน์ (ต่อ) สมาชิกได้รายงานถึงตารางอาชีพของคนในกลุ่มฟังต่อ สมาชิกที่เคยสับสนในการเลือกอาชีพของคนในกิจกรรมครั้งที่ 7 - 8 เริ่มเข้าใจในสิ่งที่ตนเลือกสิ่งแตกต่างจากการตอบและเหตุผลที่ยกมาประกอบการตัดสินใจเลือก ดังเช่น "เด็ก อาชีพที่สนใจมี นักคุุเทศก์ แล้วก็นักสังคมสงเคราะห์ ประชาสัมพันธ์ แต่รู้ว่าเอา ตนเอง เรียนภาษาอังกฤษไม่ค่อยดี คงต้องพิทภาษาให้มากขึ้น ตัวเองเป็นคนพูดเก่ง มีความคล่องตัว มนุษย์สัมพันธ์ดี ชอบคบหาสมาคมกับผู้อื่น" สมาชิกบางคนมีความมั่นคงในตัวเลือกของตน สิ่งแตกต่างการไม่เปลี่ยนแปลงในตัวเลือก ทั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งนี้ ต่อจากนั้นมีการอภิปรายถึงความเป็นไปได้ของตัวเลือกแต่ละคน กลุ่มได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล มีการซักถามผู้นำกลุ่มเพิ่มเติม บรรยากาศในกลุ่มมีเสียงพูดคุยกันตลอดเวลา ช่วงสุดท้ายสมาชิกส่วนใหญ่มีความพอใจและมีความมั่นใจในตัวเลือกของตนพอสมควร สรุปการจัดกลุ่มครั้งที่ 11 ปรากฏว่า สมาชิกสามารถวิเคราะห์การเลือกอาชีพของตนและของเพื่อนสมาชิกได้ว่าเหมาะสมกับตนเองมากน้อยเพียงใด สมาชิกเริ่มมีความแน่นอนและแน่ใจในตัวเลือก

ครั้งที่ 12 กิจกรรมทลายใจศัตรู กิจกรรมนี้สมาชิกได้รู้จักวิธีการวางแผนเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนชีวิตของตน สิ่งที่เกิดขึ้นในกลุ่มสมาชิกทุกคนช่วยกันระดมความคิดและหาเหตุผลในการวางแผนเข้ามานายสมควรร เพื่อให้เห็นการตัดสินใจของคนร้าย ซึ่งกระบวนการที่สมาชิกนำมาใช้คือ การศึกษาข้อมูล การวางจุดมุ่งหมาย การค้นหาแนวทางที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายนั้น บรรยากาศในการระดมความคิดในกลุ่มย่อยเป็นไปอย่างสนุกสนาน บางกลุ่มเอาใจช่วยนายสมควรรเต็มที่ โดยการให้คนร้ายยื่นหลบซ่อนตัวในที่ที่ไม่สามารถพบนายสมควรรได้ ซึ่งเรียกเสียงฮาอย่างมาก เพราะตามความเป็นจริงคนร้ายตั้งใจที่จะดักจับนายสมควรร ต้องยืนอยู่ในเส้นทางที่จะเห็นนายสมควรร ไ้มากที่สุด หลัง

จากกลุ่มช่วยกันอภิปรายถึงการวางแผนเหตุการณ์ในกรณีตัวอย่างแล้ว ผู้นำกลุ่มก็ได้ให้สมาชิกช่วยกันคิดว่าจะนำไปใช้ในการวางแผนชีวิตของคนใดอย่างไร ซึ่งกลุ่มได้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นและสรุปว่า การวางแผนชีวิตนั้นจะต้องรู้จักตนเอง รู้จักสถาบันการศึกษาและรู้จักอาชีพ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณาาร่วมกัน เมื่อตัดสินใจได้แล้วจึงมีการวางแผนเพื่อไปสู่จุดหมายนั้นอย่างไม่ประมาท ป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นเป็นการเตรียมตัวล่วงหน้า สมาชิกคนหนึ่งได้ยกตัวอย่างการวางแผนชีวิตของตนเองให้กลุ่มฟัง ดังนี้ "อา อยากเป็นนักโฆษณา เลขานุการ ซึ่งอา อือ จะต้องรู้ว่าตนเองมีคุณสมบัติที่เหมาะสมจะเป็นเลขาคือหรือไม่ (มีเสียงบอกว่า ใช่แล้ว) ก่อไปต้องศึกษาว่ามีสถาบันการศึกษาใดที่มีเรียนทางค่านนี้ ก็, ก็คงจะเป็นวิทยาลัยบริหารนิเทศ พณิชยการธนบุรี อันติบ์ต่อไป อือ, วางแผนที่จะไปสอบเข้าว่าต้องคววิชาใดบ้าง ก็คงจะเป็นคณิตศาสตร์ แล้วก็ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ความรู้ทั่วไป หรือสังคม และความฉันททางพิชชกรรม การวางแผนชั้นสุดท้ายคือ ต้องดูหนังสือใหม่ ๆ (มีเสียงหัวเราะ) อาจ, อาจจะต้องทำการร่างหนังสือในแต่ละวัน สอบถามรุ่นพี่ที่กำลังเรียนอยู่ และคิดว่า อือ, จะเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติม ละ "สมาชิกบางคนได้วางแผนชีวิตของคนให้กลุ่มฟัง กลุ่มก็ได้แสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง สมาชิกเริ่มเห็นว่า การวางแผนเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิต สรุปการจัดกลุ่มครั้งที่ 12 ปรากฏว่า สมาชิกเริ่มมีการวางแผนชีวิตของตนเองโดยมีส่วนร่วมในการวางแผนเป้าหมายชีวิตในอนาคตอย่างคร่าว ๆ

ครั้งที่ 13 กิจกรรมหลักในการทำงาน กิจกรรมนี้สมาชิกได้รู้จักวิธีการทำงานที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ผู้นำกลุ่มได้สมาชิกได้ศึกษาชีวิตการทำงานของบุคคล กรณีตัวอย่าง 3 คน คือ ทูล หิรัญทรัพย์, ศิริพร วงษ์สวัสดิ์ และ สัมฤทธิ์ จิราธิวัฒน์ จากหนังสือคู่มือกิจกรรมแนะแนวอาชีพชั้นมัธยมปลาย, 2526 โดยให้กลุ่มแบ่งเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้ทำการศึกษากลุ่มละ 1 คน โดยให้เลือกตามความพอใจ สมาชิกในกลุ่มย่อยจะต้องช่วยกันสรุปถึงวิธีการทำงานของบุคคลที่ตนศึกษา ตามหัวข้อต่อไปนี้ คือ

1. ลักษณะนิสัยที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน
2. นิสัยการทำงานที่ดี
3. วัธปฏิบัติคนในการทำงานให้เป็นที่นิยมแก่ผู้อื่น
4. มารยาทในการทำงาน หลังจากนั้นสมาชิกในกลุ่มย่อยรายงานให้กลุ่มทราบดังนี้

กลุ่มแรก ได้ศึกษาชีวิตการทำงานของ นายสัมฤทธิ์ จิราธิวัฒน์ เจ้าของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล ให้ข้อสรุปลักษณะนิสัยของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการทำงานว่า ต้องเป็นคนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการวางแผนงานล่วงหน้า และมีจุดมุ่งหมายในการทำงานที่แน่นอน ส่วนนิสัยในการทำงานต้องมีความละเอียดรอบคอบ มีระเบียบ มีการวางแผนงานที่ดี วัฏปฏิบัติคนในการทำงาน ให้เป็นที่นิยมแก่ผู้อื่นนั้น ต้องเป็นคนที่รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา มารยาทในการทำงาน คือ ทำสิ่งใดไม่ให้มีผลกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น

กลุ่มที่สอง ได้ศึกษาชีวิตการทำงานของ ศิริพร วงษ์สวัสดิ์ นักธุรกิจและนักพากย์ภาพยนตร์ทีวี ชื่อคิง ให้ข้อสรุปลักษณะนิสัยของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการทำงานว่า ต้องเป็นคนตรงต่อเวลา เป็นแก้วของตัวเอง มีความกระตือรือร้น นิสัยในการทำงาน ต้องเป็นคนมีความเชื่อมั่นในตนเอง เรียนรู้งานด้วยตนเอง วัฏปฏิบัติคนในการทำงานให้เป็นที่นิยมแก่ผู้อื่น คือ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มารยาทในการทำงาน ต้องเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

กลุ่มที่สาม ได้ศึกษาชีวิตการทำงานของ ทูล หิรัญทรัพย์ นักแสดงภาพยนตร์และเจ้าของบริษัทโฆษณา ให้ข้อสรุปลักษณะนิสัยของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการทำงานว่า ต้องมีความอดทน นิสัยในการทำงาน ต้องมีความรักในงานที่ทำ วัฏปฏิบัติคนในการทำงานให้เป็นที่นิยมแก่ผู้อื่น คือ เป็นคนแคล่วคล่องว่องไว เป็นผู้ฟังและผู้พูดที่ดี มารยาทในการทำงาน ต้องเป็นกันเองกับผู้อื่น และมีธรรมาศัยไมตรี

หลังจากนั้นผู้นำกลุ่มและสมาชิกได้ช่วยกันสรุปความคิดเห็นในกลุ่มย่อยเข้าด้วยกัน สมาชิกบางคนจึงขอสรุปไว้ในสมุดของคนที่ เมื่อเสร็จแล้วสมาชิกส่วนใหญ่อยากเป็นบุคคลในกรณีตัวอย่างคนนั้นคนนี้ ซึ่งผู้นำกลุ่มให้กำลังใจและให้ข้อคิดที่สมาชิกทุกคนทำได้ถ้ามีความตั้งใจจริง และรักที่จะทำ บางคนอาจจะทำได้ดีกว่าบุคคลกรตัวอย่างนี้ก็เป็นได้ มีเสียงปรบมือเกรียวใหญ่ สรุปการจัดกลุ่มครั้งที่ 13 ปรากฏว่า สมาชิกได้เรียนรู้ถึงชีวิตการทำงานของบุคคลที่ประสบความสำเร็จ สมาชิกมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและเห็นคุณค่าในการทำงานมากขึ้น

ครั้งที่ 14 กิจกรรมจุกมุงหมายทางอาชีพของฉันทน์ กิจกรรมในครั้งนี้นำสมาชิกให้นำผลจากการเข้ากลุ่มในครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 13 มาวางจุกมุงหมายชีวิตของตนเอง สิ่งที่เกิดขึ้นในกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนได้วางจุกมุงหมายของตนเองในระยะสั้น คือ อีก 2 - 3 เดือนข้างหน้า จุกมุงหมายในระยะกลาง คือ อีก 1 - 2 ปี และจุกมุงหมายในระยะยาว คือ อีก 3 - 4 ปี โดยสมาชิกต้องพิจารณาถึงสิ่งที่เป็นอุปสรรคพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไข และมีสิ่งที่เป็นกำลังใจหรือสนับสนุนในการไปสู่จุกมุงหมายนั้นอย่างไร สมาชิกใช้เวลาประมาณ 20 นาที ในการเขียน ต่อจากนั้นสมาชิกแต่ละคนได้เล่าให้กลุ่มฟังถึงจุกมุงหมายชีวิตของตนเองในแต่ละระยะ กังค้ำอย่าง "จุกมุงหมายระยะสั้นของมด อือ, จะทำงานเป็นพนักงานขายของที่กรุงธนบุรีโอ อุปสรรคยังไม่แน่ใจว่าจะเป็นพนักงานขายที่ดีได้ (มีเสียงหัวเราะ) วิถีแก้ไข คือ ต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ เข้ากับเพื่อนร่วมงาน อือ เรียนรู้ทุกอย่าง แล้วก็ยิ้มแย้มแจ่มใส พுகจาสุภาพ" หรือสมาชิกบางคนได้พูดถึงจุกมุงหมายชีวิตระยะกลางและระยะยาว เช่น "ถ้าเรียนจบมัธยม 6 คิดว่าจะเรียนต่อมหาวิทยาลัย เพราะอยากได้ปริญญาบัตร ซึ่งอุปสรรคคงเป็นเรื่องการเรียนต้องขยันและตั้งใจให้มากกว่านี้ เออ เมื่อจบแล้วอยากทำงานที่มั่นคงทางด้านธุรกิจ" สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีความใส่ใจ และตั้งใจฟังพร้อมกับการซักถามกันอย่างกว้างขวาง สรุปการจัดกลุ่มครั้งที่ 14 ปรากฏว่า สมาชิกเริ่มมองชีวิตตนเองอย่างมีจุกมุงหมายและมองเห็นแนวทางชีวิตของตนเองว่าจะมุ่งไปสู่จุดไหน อย่างไร สมาชิกมีความพอใจในการวางจุกมุงหมายของตนเอง

ครั้งที่ 15 กิจกรรมจุกมุงหมายทางอาชีพของฉันทน์ (ต่อ) และการปิดกลุ่ม ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกเล่าถึงจุกมุงหมายชีวิตของตนเอง จนครบทุกคน ขณะที่สมาชิกเล่ากลุ่มใส่ใจและให้ข้อคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ซึ่งสมาชิกต่างรับฟังข้อคิดเห็นด้วยดี มีการซักถามกันเมื่อสงสัยหรือไม่เข้าใจ หลังจากนั้นผู้นำกลุ่มได้กล่าวสรุปและถามถึงความมั่นใจในจุกมุงหมายของตนเองเพียงใด สมาชิกตอบว่ามีความมั่นใจมากขึ้น บางคนบอกว่ามั่นใจประมาณ 90 % ต่อจากนั้นผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแต่ละคนกล่าวชมเพื่อน ๆ สมาชิกทุกคน บรรยายภาคภูมิใจเสมอที่อยู่ตลอดเวลา สมาชิกมีใบหน้ายิ้มแย้ม มีการสัมผัสมือกัน กอดคอกัน หลังจากนั้นผู้นำกลุ่มให้สมาชิกบอกถึงความรู้สึกในการเข้ากลุ่มทั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้าย กังค้ำอย่างสมาชิกคนหนึ่งบอกว่า "รู้สึกชอบและชอบทุกครั้งที่ได้เข้ากลุ่ม อือ, บางครั้งก็เครียด

หนักหัวสมอง แต่ก็ไ้ประโยชน์ รู้สึกว่าตัวเองหุ่ตากว้างไกลขึ้น มีความหวังและมีกำลังใจบอก บอกไม่ถูก รู้สึกเสียสยที่จะต้องจากกันแล้ว คงไม่มีวันลืม ไปไหนคงคิดถึงเพื่อนในกลุ่มนี้ (อ้อย) "สรุปการจ้กกลุ่มครั้งที่ 15 ปรากฏว่าสมาชิกมองเห็นตัวเองอย่างมีคุณค่าและมีความหมาย มีกำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไป สมาชิกตระหนักถึงความเป็นเจ้าของชีวิตของตนอย่างเด่นชัด มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง และต่อชีวิต มีความพอใจในตนเอง มีความแน่ใจในสิ่งที่ตนไ้ทำกับใจด้วยตนเอง ตลอดจนเห็นคุณค่าในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต ต่อจากนั้นผู้นำกลุ่มกล่าวถึงกลุ่มว่า "ครูชอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทำกลุ่มในครั้งนี้ รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ทุกคนพอใจและไ้รับประโยชน์จากการเข้ากลุ่ม รู้สึกประทับใจทุกคน เพราะทุกคนเป็นเด็กที่น่ารัก (มีเสียงร้องอ้อย และปรบมือ) มีความตั้งใจจริงและคิดว่าทุกคนคงจะต้องประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างแน่นอน ก่อนจากกันขอให้ทุกคนประสานมือกันเป็นวงกลม และขอให้ส่งความรักและความปรารถนาดีไปให้แก่กันและกัน" หลังจากนั้นมีการร้องเพลงบรรยายกาในในกลุ่มทุกคนต่างมีรอยยิ้ม บางคนน้ำตาคลอ บางคนเหงื่อออกเอาผ้าเช็ดหน้าออกมาซับเหงื่อ ซึ่งสร้างความเบิกบานใจไ้กับทุกคน

กลุ่มควบคุม ใช้เวลาเรียนตามปกติของทุกวันจันทร์ ระหว่างเวลา 14.20 น. ถึง 15.10 น. รวม 15 สัปดาห์ โดยไ้เนื้อหาเช่นเดียวกับกลุ่มทดลองทุกประการ ซึ่งนักเรียนเข้าเรียนครบทุกครั้ง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเอง ในรูปการบรรยาย การดูสไลด์ประกอบในเรื่องโลกกว้างทางการศึกษา และโลกกว้างทางอาชีพ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปการเล่นเกมส์หรือการทำแบบสอบถาม การแสดงความคิดเห็นและการอภิปรายในชั้นเรียน นักเรียนส่วนใหญ่สนใจและตั้งใจฟัง ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทุกครั้ง มีการซักถามปัญหาบ้างพอสมควร แต่สังเกตไ้ว่ามีปัญหาที่ไกลตัว นักเรียนส่วนใหญ่ไม่กล้าพูดถึงตัวเองเท่าไ้คนัก มักจะพูดในเรื่องทั่วไปที่ไม่เกี่ยวข้องกับตัวเองมากนัก การแสดงความคิดเห็นมีบ้างแต่ไม่ทุกคน นักเรียนคนไ้ที่ชอบพูดมักจะถูกอยู่ประจำ นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น ส่วนมากมักจะทำเชื่อครูผู้สอน ครูว่าอย่างไรก็ว่าอย่างนั้น

หลังจากไ้มีการทดสอบวิภาะทางอาชีพ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองแล้ว ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงค่าคะแนนจากแบบวัดพฤติภาวะทางอาชีพ ค่ามัธยัมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ครั้งทดสอบก่อนการทดลองและครั้งทดสอบหลังการทดลอง

คนที่	กลุ่มทดลอง			คนที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	คะแนนที่เพิ่มขึ้น		ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	คะแนนที่เพิ่มขึ้น
1	23	32	9	1	26	28	2
2	34	39	5	2	23	24	1
3	31	37	6	3	29	30	1
4	28	33	5	4	27	31	4
5	20	33	13	5	23	26	3
6	30	34	4	6	32	33	1
7	26	40	14	7	28	30	2
8	28	34	6	8	27	28	1
9	24	32	8	9	25	26	1
10	26	35	9	10	27	30	3
11	22	26	4	11	33	33	-
12	28	33	5	12	20	25	5
\bar{x}	26.67	34.00	7.33	\bar{x}	26.66	28.66	2.00
S.D.	3.84	3.49	3.22	S.D.	3.54	2.87	1.41

จากตารางที่ 5 แสดงว่า คะแนนที่ได้จากแบบวัดพฤติภาวะทางอาชีพมาตรวัดทัศนคติ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมครั้งทดสอบก่อนการทดลอง ซึ่งเมื่อคิดเป็นค่ามัธยัมเลขคณิตแล้วพบว่า ค่ามัธยัมเลขคณิตของทั้งสองกลุ่มต่างกันเพียง 0.01 คะแนน

ในครั้งทดสอบหลังการทดลอง ปรากฏว่าค่ามัธยัมเลขคณิตทั้งสองกลุ่มเปลี่ยนแปลง โดยกลุ่มทดลองมีค่ามัธยัมเลขคณิตเพิ่มขึ้นจาก 26.67 เป็น 34.00 ส่วนกลุ่มควบคุมค่ามัธยัมเลขคณิตเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย จาก 26.66 เป็น 28.66 และค่ามัธยัมเลขคณิตของทั้งสองกลุ่ม ในครั้งทดสอบหลังการทดลองนี้ต่างกัน 5.34 คะแนน

ตารางที่ 7 แสดงค่ามัธยฐาน เลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t -test) ของคะแนนที่เพิ่มขึ้น ในการทดสอบก่อน และหลัง การทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		คะแนนที่เพิ่มขึ้น		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
กลุ่มทดลอง	26.67	3.84	34.00	3.49	7.33	3.22	5.23
กลุ่มควบคุม	26.66	3.54	28.66	2.87	2.00	1.41	

* $P > .01$

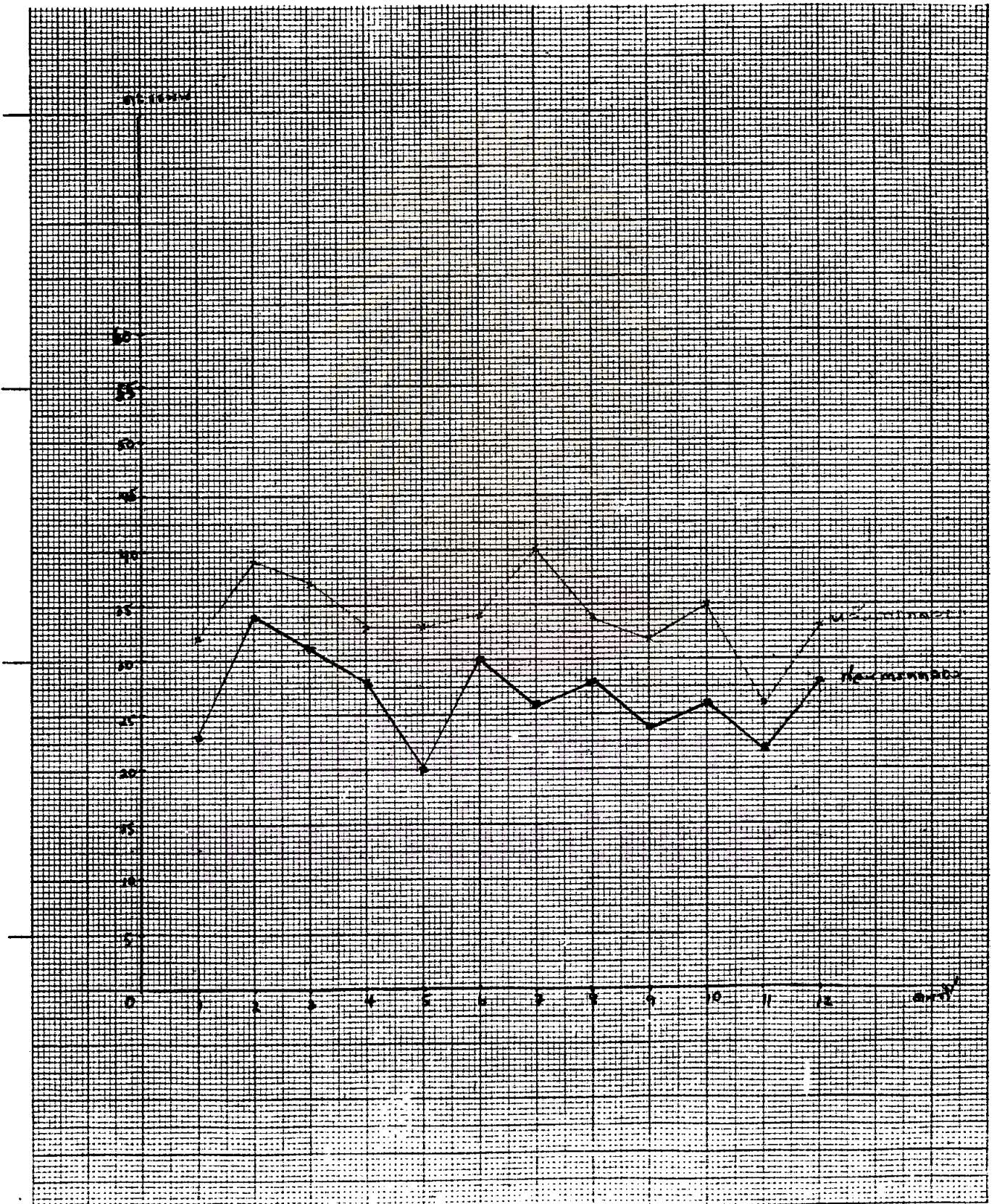
จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ค่าที (t -test) พบว่า ก่อนการทดลองคะแนนภาวะทางอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หลังการทดลองพบว่า คะแนนภาวะทางอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับการแนะแนวอาชีพแบบกลุ่มย่อยจะมีคะแนนภาวะทางอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแนะแนวอาชีพในชั้นเรียน

จากผลการวิเคราะห์ทั้งกล่าวข้างต้น นำมาเขียนเป็นรูปภาพแสดงให้เห็นคะแนนภาวะทางอาชีพ ครั้งทดสอบก่อนการทดลอง และครั้งทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใ้ดังนี้

กราฟรูปที่ 1

แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมทางอารีของกลุ่มทดลอง
ครั้งทดสอบก่อนการทดลองและครั้งทดสอบหลังการทดลอง

กราฟที่ 2

แสดงการเปรียบเทียบคะแนนวิถีภาวะทางอาชีพของกลุ่มควบคุม
 ครั้งทดสอบก่อนการทดลองและครั้งทดสอบหลังการทดลอง

